

Geleidebrief informatief

Naam	Conceptverslag commissie Ruimte van 22 april 2016 met Advies aan Presidium en toezeggingenlijst		
Betreft vergadering	Commissie Ruimte	17 juni 2016	
Te verzenden aan	Commissie Ruimte via iBabs		
Verzenddatum	11 mei 2016		
Commissiegriffier	Alma van Wallenburg	0118 - 63 12 65	ac.v.wallenburg@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar			
Verantwoordelijk bestuurder			

Inhoudelijk	
Aanleiding	niet van toepassing
Bevoegdheid	
Wat stellen GS voor?	
Toelichting	
Kosten en dekking	
Overige informatie	

VERSLAG

statencommissie

Conceptverslag van de openbare vergadering van de **commissie Ruimte** van 22 april 2016 van 9.00 tot 11.30 uur te Middelburg.

Voorzitter:	J.L. Kool-Blokland
Aanwezig zijn de leden:	P. van Dijk, M. Eckhardt, A.J. Geluk, A.A.M. van Haperen, N. Heerkens, J.A.M. van Hertum, W. Hirdes (vanaf 9.30 uur), G.C.J. Minderhoud, M. Rijksen-Blok, G.A. Roeland, J.L.A.M. Roozen, R. Ruissen, R.A.J. Schonis, G.W.A. Temmink, S.H.J. Tuinder, R.A. Viergever en J. de Visser
Tevens zijn aanwezig:	B.J. de Reu en C.M.M. Schönknecht-Vermeulen (GS), L.J.M. Engelbert en A. Scherbeijn (RM), J.J. Meeuwse (D-Cision), J.R. van Nispen (WBN), C. Steur (Waterschap Scheldestromen) en A.C. van Wallenburg (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	G. van den Berg, J.J. van Burg, B. Erbisim, J.W. van Hage, C.V.A. Kooman, A.M. de Weert en M.A. van 't Westeinde

---

1. **Opening en mededelingen van de voorzitter**

De voorzitter meldt de afwezigen.

2. **Vaststellen agenda**

De voorzitter stelt voor om aan agendapunt 5 toe te voegen, de GS-brief van 19 april 2016 met afschrift brief minister Economische Zaken met beantwoording vragen Tweede Kamer over 380kV hoogspanningsverbinding. Afdoeningsvoorstel: betrekken bij de behandeling van het statenvoorstel BLD-050. Conclusie: de agenda wordt aldus vastgesteld.

3. **Informatie-uitwisseling d.w.z.**

Mededelingen van gedeputeerden:

Mevrouw Schönknecht (GS) deelt informatie over de kustvisie. De afgelopen periode is met bijna alle statenfracties gesproken over het proces van de Zeeuwse kustvisie. In die gesprekken is het proces geschetst van een Zeeuwse kustvisie die samen met medeoverheden en belangenorganisaties wordt opgesteld. Ook hebben de fracties input kunnen leveren m.b.t. de scope van de kustvisie. Ambtelijk is men aan de slag gegaan met de kustvisie. Om de statenfracties zorgvuldig en vroegtijdig bij de tussenresultaten van de kustvisie te betrekken is voorgesteld een werkgroep van fractiewoordvoerders te vormen. In de werkgroepen (trekkers rood, groen en blauw) worden tussenresultaten gedeeld, kan discussie plaats vinden en input worden geleverd voor het externe proces zonder dat dit een besluitvormend karakter heeft! De projectleider verwacht voor de zomer 2016 de eerste resultaten te bereiken. Via de statenfracties zullen de fractiewoordvoerders uitgenodigd worden deel te nemen in de werkgroepen.

De heer Van Haperen (PvdA) verneemt graag hoe uitnodiging fractiewoordvoerders wordt vormgegeven. De voorzitter zegt toe dat de commissie nadere informatie ontvangt via de commissiegriffier.

Noot commissiegriffier: de projectleider Kustvisie Zeeland verzorgt op korte termijn een formele uitnodiging aan de statenfracties voor een werkgroep-sessie op *maandag 11 juli 2016 om 19.00 uur*. De volgende werkgroep zal, onder voorbehoud, medio september worden georganiseerd. Nadere informatie volgt via de mail.

De heer De Reu (GS) koppelt terug over projectplan Waterdunen. Momenteel worden de risico's in kaart gebracht. Daarnaast vindt onderzoek plaats naar het terugbrengen van de voorspelde kosten dan wel mogelijkheden om eigen inkomsten te genereren. Op 17 mei 2016 verwachten GS het nieuwe projectplan en de grondexploitatie (grex) 2016 te behandelen.

De heer De Reu (GS) vervolgt dat GS er naar streven om in september 2016 de definitieve grex Waterdunen 2016 met mogelijke scenario's vast te stellen. Daarna volgt agendering in de commissie Ruimte van 7 oktober, ter vaststelling door PS in november. Het gaat vooral om de scenario-keuze Waterdunen en betreft dan de afdoening van commissietoezegging nr. 20 over overzicht uitgevoerde versoberingen project Waterdunen en scope van het project. Hij stelt voor een aparte bijeenkomst over dit onderwerp te organiseren. Gedeputeerde De Bat heeft in commissie Bestuur gemeld dat standaard externe controle op grote projecten plaats zal vinden door de accountant. Deze melding betreft dus ook de afdoening van commissietoezegging nr. 21. De heer De Reu verheldert, n.a.v. de vorige vergadering, waarom bedragen genoemd in presentatie Waterdunen van 12 februari – in de geheimhouding zwart zijn gemaakt. Tijdens die presentatie is er een totaalbedrag genoemd voor 'niet haalbare bezuinigingen'

(1,4 MIO). In de openbare stukken is dit bedrag zwart gemaakt. Reden hiervoor is dat de beschreven onderbouwing gevoelige informatie bevat i.v.m. toekomstige aanbestedingen. Het totaalbedrag had in principe openbaar kunnen zijn. Hij duidt waarom pas in oktober duidelijkheid gegeven kan worden over versoberingen in het project Waterdunen. De overige stakeholders zien liever geen besparingen of bezuinigingen. De provincie kan niet alleen besluiten tot versobering van het project en is daarom met de stakeholders in overleg/onderhandeling om eventuele mogelijke bijdragen van allen te bezien.

De voorzitter concludeert dat via de commissiegriffier naar een geschikte datum voor een informatiebijeenkomst wordt gezocht. De commissie ontvangt via de mail nader bericht.

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag:

De heer Minderhoud (PvZ) heeft een mail ontvangen over mezenschade in de fruitteelt. Door de nieuwe wildschaderegeling, met o.a. een behandelbijdrage van € 300,- en eigen risico van 40%, lopen de schadebedragen voor ondernemers op. Op welke manier is GS met de problematiek bezig?

Mevrouw Schönknecht (GS) geeft aan dat GS overleg voeren met ZLTO om te bezien of er een andere manier is om schades (efficiënter) af te doen. Ook in landelijk verband is er overleg gevoerd. De mezenschade in Zeeland t.o.v. elders in het land valt overigens relatief mee; daarmee bagatelliseert zij de schade niet.

Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan: -

4. **Gelegenheid om in te spreken**

Er wordt geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om in te spreken.

5. **Statenvoorstel Rijksinpassingsplan Zuid-West 380kV-west – BLD-050**

Hierbij worden betrokken:

- brief minister EZ aan PS met ontwerp inpassingsplan en de samenvatting van het mer-rapport
- presentatie op 13 april van onderzoeksrapport D-Cision 'Zuid-West 380 kV-west quick scan beoordeling van nut en noodzaak, mogelijke alternatieven'
- GS-brief van 19 april 2016 met afschrift brief minister EZ met beantwoording vragen Tweede Kamer over 380kV hoogspanningsverbinding.

De voorzitter verwelkomt de heer dr. ir. J.J. Meeuwse (D-Cision). Hij is aanwezig voor het beantwoorden van vragen over zijn onderzoeksrapport 380kV.

Mevrouw Tuinder (SP) is blij met het onafhankelijk onderzoek naar tracé-alternatieven. Waarom zijn niet alle (eerdere) tracévarianten nader onderzocht c.q. weerlegd?

De heren Roeland (SGP) en Ruissen (VVD) stellen dat nut en noodzaak van de nieuwe verbinding nu onafhankelijk zijn aangetoond. Ze stemmen in met de GS-zienswijze en willen deze kracht bij zetten om het alternatief te verwezenlijken. Hoe gaan GS verder met deze zaak en hoe worden de uitkomsten van het rapport D-Cision (informeel) uitgezet bij met name minister Kamp? Deze oproep wordt commissiebreed gesteund.

De heer Ruissen (VVD) betreurt dat gemeente Borsele de gezamenlijke zienswijze van provincie en gemeenten Kapelle en Reimerswaal niet mede indient. Kan de gemeente hiertoe alsnog worden bewogen? De heer Geluk (CDA) vraagt of het mogelijk is tracé-alternatief 5 volledig te verkabelen met de bestaande leidingen bij Kapelle en Krabbendijke. Wordt met dit 380kV-plan de leveringszekerheid voor Zeeland nu wel of niet verhoogd?

De heer Schonis (D66) vraagt of er nog ruimte is voor een gebiedsfonds indien de tracéroute ongewijzigd blijft? De heer Minderhoud (PvZ) vraagt naar de slagingskans van de lobby bij minister Kamp voor het aangedragen Zeeuwse alternatief. Wie nam het initiatief voor het onafhankelijk onderzoek en wat waren de kosten?

De heer Temmink (GL) vraagt of PS dit statenvoorstel c.q. de zienswijze nog kunnen amenderen? Hij is, met de SP, voor de aanleg van een onderzeese kabelverbinding met een aanlanding bij Rilland. Volgens de minister is dat technisch mogelijk maar past het in dit geval niet bij aansluiting op het net op zee. Waarom is niet doorgegaan op die onderzoeksvraag? Hij vraagt een toelichting op de betrokkenheid van Bureau D-Cision bij andere onderzoeksopdrachten voor het ministerie van EZ. Hij heeft technische vragen ingediend, maar ontving daarop nog geen antwoord. Hij noemt zijn technische vragen.

De heer Van Haperen (PvdA) informeert naar het lobbyvervolg m.b.t. aangedragen tracé-variant bij Kapelle. Hoe wordt de uitkomst teruggekoppeld aan PS? Hij vraagt bij GS aandacht voor de maatschappelijke informatievoorziening over de inhoud van en het vervolg n.a.v. rapport D-Cision.

Mevrouw Schönknecht (GS) koppelt terug hoe door provincie en betrokken gemeenten uiteindelijk is besloten tot een onafhankelijk onderzoek naar nut en noodzaak van de nieuwe 380kv-verbinding. Ze legt de uitkomsten van het onderzoeksrapport D-Cision uit. Ze kent de alternatieven maar tekent tegelijkertijd aan dat het trajectonderzoek al heel lang loopt, ook bij EZ. Op enig moment valt de tracékeuze. De door D-Cision aangetoonde alternatieve mogelijkheden worden door GS nu aangedragen bij de minister van EZ als bevoegd gezag. Minister Kamp heeft de Tweede Kamer toegezegd in overleg te gaan met Zeeland; dat overleg is gaande. Ook Tennet staat open voor gesprekken over de varianten zoals

toegelicht door de heer Meeuwse op 13 februari jl. Het besluit van Borsele om geen zienswijze in te dienen is een eigen bevoegdheid. Borsele neemt nog wel deel in de werkgroep en stuurgroep 380kV-verbinding. Een gebiedsfonds is niet in beeld; EZ en Tennet zullen de aanleg van de verbinding zo goed mogelijk realiseren, met aandacht voor behoud van natuur- en omgevingskwaliteiten. De Provincie zet in op het beste tracé voor Zeeland. Tijdens de voorlichtingsavond zijn de gezondheidsaspecten meegenomen. De onderzoekskosten zijn zeer beperkt en komen voor rekening van de provincie. EZ zal rekening houden met het feit dat PS op 3 juni mogelijk besluiten tot het indienen van een aanvullende zienswijze. V.w.b. het gevolgde communicatietraject ligt de leiding bij EZ; tot nu toe verloopt de communicatie naar omwonenden goed. Het onderzoeksrapport van D-Cision is openbaar. De gedeputeerde zal de suggestie het D-Cisionrapport bekend te maken bij de bevolking in de streek, meenemen. De commissie wordt door GS geïnformeerd over het vervolgproces.

De heer Meeuwse (D-Cision) legt uit dat het niet mogelijk is alternatief 5, de zgn. gouden variant, volledig ondergronds te verkabelen. Door de aanleg van de 380kV-verbinding neemt de leveringszekerheid c.q. betrouwbaarheid van energievoorziening in Zeeland toe. Hij verduidelijkt waarom niet gekozen is voor variant 2, Rilland, als beste alternatief. Die variant is technisch mogelijk maar erg ondoelmatig en levert EZ bovendien een vertraging op van minimaal twee jaar in vergunningverlening. De minister zet juist in op het zo snel mogelijk oplossen van de geconstateerde knelpunten. Hij wijst op de EZ-doelen m.b.t. het Energieakkoord in 2020. Voor variant 4 geldt dat korte stukjes van de verbinding ondergronds worden aangelegd; dat is wel kostenverhogend maar niet dramatisch méér t.o.v. de EZ-variant. Het rapport onderschrijft met EZ de nadelen van variant 3, gelijkstroomkabel Tilburg. De knelpunten worden niet opgelost en het is erg duur.

Mevrouw Schönknecht (GS) zegt de heer Temmink toe dat zijn technische vragen voor PS van 3 juni zullen worden beantwoord.

Tweede termijn

De heer Temmink (GL) informeert wie bevoegd is tot vergunningverlening voor masten in het water. Hij wacht de beantwoording van technische vragen af alvorens een standpunt m.b.t. 380KV in te nemen. Mevrouw Rijksen (CU) stelt dat aan het onder water aanleggen van de tracéverbinding veel haken en ogen zitten. De Westerschelde als vaarroute is onvergelijkbaar met de open zee situatie in Noord-Duitsland; de onderzeese variant is daarmee voor haar fractie geen alternatief. Ze merkt op dat het energie-vraagstuk ook in Europees verband moet worden gezien.

De heer Schonis (D66) zegt dat de bal nu bij EZ ligt; binnen welk tijdpad worden PS weer geïnformeerd? De heer Geluk (CDA) wil weten of het mogelijk is alternatieven 4 en 5 aan elkaar te koppelen en zo een oplossing te vinden voor het knelpunt bij Krabbendijke.

Mevrouw Tuinder (SP) wil ook voor Zeeland de beste verbinding. Over welke gezondheidsaspecten gaat het en op welke manier worden die meegenomen door EZ? Is het mogelijk de commissie tussentijds een terugkoppeling te geven over de overlegresultaten met de minister? Waarom onderschrijft Borsele de gezamenlijke zienswijze niet?

De heer Roeland (SGP) roept de fracties op achter de GS- zienswijze te staan en deze als Zeeland unaniem in te dienen. Dit is belangrijk om de Zeeuwse belangen bij het Rijk te verdedigen.

Mevrouw Schönknecht (GS) verduidelijkt waarom ook tegen de Nb-vergunning voor masten in het water een zienswijze is ingediend. De vergunningsbevoegdheid ligt bij EZ en niet bij Europa. Pas na de zomer 2016 valt het tracébesluit. Uiteindelijk beslist het Rijk; Zeeland stelt tracé-aanpassingen voor. Indien uit hoofde van gezondheids- of natuuraspecten aanpassingen nodig zijn bij de planuitvoering, dan worden die ook uitgevoerd o.b.v. het tracé. Gemeente Borsele is tevreden met de rijksplannen omdat er dadelijk minder masten in de gemeente staan. Ze onderschrijft dat het heel belangrijk is dat Zeeland een unaniem geluid in Den Haag laat horen.

De heer Meeuwse (D-Cision) verheldert dat voor Krabbendijke tracévoordelen zijn aangedragen t.o.v. EZ-plannen. Eén mast wordt binnendijks geplaatst i.p.v. buitendijks, op termijn worden de bestaande 380kV-masten opgeruimd en komt het nieuwe tracé 100m verder van de kern te liggen. In zijn visie is het nu aangedragen alternatief een elegante oplossing voor EZ. Hij adviseert Zeeland unaniem naar buiten te treden.

Conclusie: de commissie vindt het voorstel voldoende onderbouwd voor behandeling door PS.

6. **Statenvoorstel Rijksinpassingsplan Net op Zee Borsele - BLD-051**

Op verzoek van de voorzitter en de gedeputeerde licht de heer Engelbert (RM) de samenhang van dit statenvoorstel met het zojuist behandelde statenvoorstel rijksinpassingsplan 380kV-verbinding toe. GS stellen voor in te stemmen met dit inpassingsplan.

De commissie heeft geen vragen over dit voorstel.

De voorzitter concludeert dat het statenvoorstel rijp is voor behandeling door PS. Het voorstel kan als hamerstuk worden geagendeerd.

7. **Brief GS van 12 april 2016 over Begroting 2017 RUD**

Mogelijkheid indienen zienswijze PS.

De heer Minderhoud (PvZ) vraagt welke plannen er zijn om te bereiken dat de gemeenschappelijke regeling RUD beter op de rails staat?

De heer De Visser (SGP) refereert aan eerdere vragen over het hoge ziekteverzuim bij de RUD. Personeelskosten drukken zwaar op de RUD-begroting; zijn er al verbeteringen in het ziekteverzuim en is er een reïntegratieplan?

De heer Van Haperen (PvdA) merkt op dat de 'tunnel langer lijkt te worden'. De voorliggende begroting lijkt alleen gestuurd op financiën i.p.v. op taken RUD. De PXQ-discussie wordt vooruitgeschoven en incidenteel wordt bezuinigd. Wat zijn de afwegingen? Hoe verhoudt deze begroting en de extra provinciale bijdrage zich tot de financiële afspraken zoals die zijn gemaakt bij start van de RUD en tot de zero-based budgetting? Hij vraagt de ontwikkeling van de RUD-begroting sinds de start te verklaren; is er balans met de PXQ-discussie?

De heer Ruissen (VVD) vindt de opmerking dat de ondergrens in kwaliteit en kwantiteit is bereikt zorggevend. Waarom komt de toename van kosten van €300.000 voor rekening van de provincie? De provinciale bijdrage stijgt met 6%; de gemeentelijke bijdragen met ong. 2,5%. Klopt dat en is dat redelijk? Waarom wordt die percentuele bijdrage nog verder scheefgetrokken; hij bepleit de benodigde hogere bijdrage evenredig te verdelen over alle deelnemers.

De heer Hirdes (ZL) vraagt of het mogelijk is het takenpakket van de RUD bij te stellen waarbij de kwaliteit wordt gehandhaafd.

De heer Temminck (GL) is niet verbaasd over de onvoldoende. Willen GS de verrekensystematiek gaan bijstellen omdat sommige gemeenten minder betalen dan voorzien of is er andere reden?

De heer Geluk (CDA) vindt de cijfers verontrustend. Voer liever minder taken uit maar dan wel goed!

De heer Schonis (D66) vraagt of met PS vóór oktober 2016 over een taakstellende begroting gesproken kan worden. Deze rapportage is een noodkreet van directeur RUD.

De heer De Reu (GS) memoreert de totstandkoming van de RUD, de stemverhoudingen en beoogde taakstelling van de organisatie als regionale omgevingsdienst. In de PXQ-discussie verschillen de opvattingen over het gewenste niveau. Hij verklaart de kostentoeename RUD, o.a. door verhoging provinciale cao en een hogere VTH-norm dan in het verleden. Hij licht het invoeringsproces van de nieuwe PXQ-systematiek per 1-1-2018 toe en schetst de gevolgen indien niet gereed. Het plan van aanpak implementatie PXQ zal niet voor najaar 2016 gereed zijn. Op basis van het vastgestelde implementatieplan komt er een definitieve begroting 2016 RUD. 2017 geldt als overgangsjaar. Het is mogelijk dat de provinciale bijdrage, na invoering van PxQ per 1 januari 2018, nog toeneemt. Dat is afhankelijk van de taakstelling van de RUD. Het percentage ziekteverzuim is aanvaardbaar en bedraagt nu minder dan 4%. Hij licht achtergronden toe. T.a.v. de kostenverdeelsleutel zijn destijds afspraken gemaakt. De provinciale bijdrage is daar binnen gebleven. Alhoewel hij vertrouwen heeft in de uitkomst van de PXQ-discussie had hij de VTH-taken liever bij de provincie gehouden.

De heer Ruissen (VVD) werpt tegen dat de meerkosten nu in merendeel drukken op één partij; dat is toch een aantasting van de kostenverdeelsleutel.

De heer Roeland (SGP) schetst de historie totstandkoming RUD. Bij de oprichting destijds was er veel wantrouwen tussen deelnemende partijen. Hoe ziet de gedeputeerde dat nu?

De heer De Reu (GS) zegt dat het vertrouwen in de RUD en onderling in partijen toeneemt.

Mevrouw Scherbeijn (RM) licht toe dat de verdeelsleutel exact is aangehouden; de provincie moet wel extra maar niet meer betalen dan is afgesproken. Er zit geen extra opslag in de sleutel voor de provincie. De heer Ruissen (VVD) begrijpt dat in absolute zin de provinciale bijdrage is toegenomen. Dat die t.o.v. de gemeentelijke bijdragen ook in relatieve zin is toegenomen acht hij niet verklaarbaar.

Gedeputeerde De Reu zal de tabel en techniek van de verdeelsleutel via het verslag toe lichten¹.

Tweede termijn

De heer Temminck (GL) wacht de toegezegde verheldering via het verslag af.

De heer Minderhoud (PvZ) concludeert dat er veel meer geld bij moet om de doelen RUD te halen.

De heer Van Haperen (PvdA) begrijpt dat GS de PxQ-discussie nog in vertrouwen afwachten en daarom nu geen zienswijze indienen. Hij meent dat PS wel een zienswijze in moeten dienen om druk op de ketel te houden.

De heer Schonis (D66) onderschrijft deze mening. Hij heeft behoefte aan een commissiediscussie over de RUD; wat mag nog van de RUD worden verwacht, wat wil de provincie de komende jaren nog investeren. Past dit binnen de zero-based-discussie of niet?

De heer De Visser (SGP) oppert reorganiseren indien in de markt veel goedkoper geopereerd kan worden. De heer De Reu (GS) zegt dat de RUD gehouden is aan de cao voor overheidspersoneel. De PXQ-systematiek gaat over kwaliteitsnormen en op de rails krijgen van de RUD. De implementatie van de begroting 2017 komt eraan. Omdat de RUD een gemeenschappelijke regeling is, hebben GS geen

---

¹ Bijlage: toelichting techniek verdeelsleutel

zienswijze ingediend. GS hebben wel tussentijds een brief verzonden aan de RUD en daarin het provinciale ongenoegen m.b.t. de RUD geuit. Deze brief zal als bijlage 2² toegevoegd worden aan het verslag. Naar aanleiding daarvan is het geschetste compromis bewerkstelligd. Hij adviseert nu geen zienswijze in te dienen. Er zijn, na de start van de RUD, geen vacatures vervuld, waardoor een bezuiniging van 600.00 euro is gerealiseerd. Op basis daarvan zal de PXQ RUD opgesteld worden.

De heer Ruissen (VVD) vraagt hoe de provincie kenbaar kan maken dat wel ingestemd wordt met de begroting, maar niet met de situatie?

De heer Schonis (D66) vult aan, hoe willen we met elkaar andere afspraken maken t.a.v. GR RUD.

De heer Van Haperen (PvdA) informeert wat nu de meest effectieve handelwijze is.

De heer Roeland (SGP) vraagt GS of het zinvol is meer te doen aan beeldvorming over RUD, voordat PS een zienswijze indienen. Kort na de oprichting van de RUD zijn de staten op werkbezoek geweest. De heer De Reu (GS) stelt voor dat PS hun zorgen over de verrekensystematiek RUD schriftelijk overbrengen aan het algemeen bestuur van de RUD. Ten behoeve van PS kan een conceptreactie worden voorbereid. De conceptbrief dient door PS te worden bekrachtigd op 3 juni 2016. De GS-brief zal worden betrokken bij het opstellen van de conceptreactie namens PS. Hij adviseert de implementatie van c.q. discussie over prijs en kwaliteit (PXQ) af te wachten.

De heer Van Haperen (PvdA) benadrukt dat het hem gaat om ontbreken van bestuurlijke samenhang en eendrachtigheid in de gemeenschappelijke regeling. Hij, en met hem het merendeel van de commissie, heeft geen behoefte aan een werkbezoek aan de RUD.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld. Een conceptreactie namens PS, gericht aan AB RUD zal door de Statengriffie worden voorbereid en ter bekrachtiging worden voorgelegd aan PS op 3 juni 2016.

8. **Brief GS van 29 maart 2016 met integrale voortgangsrapportage regionaal waterbeheer Zeeland, 2014 en 2015 (beleidscyclus 2010-2015)**

De heer Roozen (50PLUS) vraagt wie eindverantwoordelijk is voor (uitvoerings-)beslissingen m.b.t. regionaal waterbeheer.

De heer Temmink (GL) vraagt n.a.v. blz. 18, de conclusies over realisatie natuurvriendelijke oevers (nvo's) te verklaren.

Mevrouw Heerkens (VVD) verwijst naar de tabel stedelijk waterplan. Aan de hand van dit voorbeeld zoekt ze in een volgende rapportage systematisch op alle onderdelen actuele doelstellingen en prognoses tot aan 2027 weer te geven.

De heer Minderhoud (PvZ) vindt het prijskaartje voor doelstellingen als natuurvriendelijke oevers en vispassages erg hoog. Heeft de overschrijding van de norm specifieke verontreinigende stoffen voor oppervlaktewater in Zeeland wel te maken met de stof imidacloprid? Het lijkt hem onwaarschijnlijk.

Mevrouw Rijksen (CU) uit haar grote zorgen over de bereikte doelen op het gebied van waterkwaliteit. Wordt het effect van nvo's op de waterkwaliteit gemonitord? Komt er een plan van aanpak om de waterkwaliteit te verbeteren, ook al moet de doelstelling pas in 2027 zijn bereikt. In de rapportage mist zij informatie over de grondwaterkwaliteit.

De heer Van Haperen (PvdA) deelt de zorgen van mevrouw Rijksen. N.a.v. de tabellen op pag. 17-18 vraagt hij zich af of de waterkwaliteit van de Zeeuwse wateren wel is verbeterd. Op punten is juist een verslechtering opgetreden. Kan het Waterschap een analyse op de resultaten zetten, gebaseerd op de feitelijke doelen voor waterkwaliteit en –kwantiteit?

De heer Visser (SGP) is blij dat in de rapportage de effecten van de nvo's op de waterkwaliteit zijn opgenomen. Mevrouw Tuinder (SP) deelt de zorgen over waterkwaliteit zoals benoemd door CU en PvdA. Er moet meer aandacht aan worden besteed. M.b.t. regionale wateroverlast worden achterstandsgebieden genoemd. Hoe kan het dat ook in 2020 deze doelen nog niet worden gehaald en hoe zijn de grote verschillen te verklaren?

De heer De Reu (GS) verklaart de verschillende wetgevers en doelen op het gebied van waterbeheer. Vanuit Europa vigeert de Kaderrichtlijn Water (KRW), vanuit nationale wetgeving geldt de Waterwet en in het provinciale Omgevingsplan Zeeland zijn ook waterdoelen vastgelegd. Het Waterschap bepaalt als uitvoerder van de waterkaders de inzet van middelen. Hoe de doelstelling verbeteren waterkwaliteit moet worden gehaald wordt al geanalyseerd. Hij licht dit toe en schetst dat er landelijk veel overlegd wordt over verbeteren waterkwaliteit en waterveiligheid. De vraag is steeds 'bent u bereid te investeren'. De heer Van Nispen (WBN) zegt dat, vóór de start van de KRW, al veel is gedaan aan aanleg nvo's. De KRW-doelen zijn opgeknipt in drie planperiodes van 2009 tot aan 2027. Hij licht de resultaten toe. Op rijksniveau is er veel aandacht voor waterkwaliteit en is een koppeling aangebracht tussen de dossiers zoet water en waterkwaliteit. Er komt een Delta-aanpak. Voor de waterkwaliteit van het Scheldestroomgebied zijn de knelpunten ook na 2027 benoemd. Het gaat om nutriënten, nieuwe stoffen/opkomende stoffen en gewasbeschermingsmiddelen. M.b.t. het regionaal waterbeheer geldt dat waterschappen het

² Bijlage 2: afschrift brief GS aan RUD, standpunt PXQ

huis op orde maken; het rijk zorgt dat de kamers klimatologisch op orde zijn. Regionaal wordt met de landbouw bezien welke bovenwettelijke maatregelen mogelijk zijn om de waterkwaliteit te verbeteren. De midtermreview van 2018 is een belangrijk ijkmoment voor de behaalde KRW-doelen. Aan de hand van die rapportage kunnen vervolgacties worden vastgesteld c.q. doelaanpassingen worden geformuleerd richting het Rijk. Over de grondwaterkwaliteit wordt gerapporteerd in het Omgevingsplan/- Balans. De heer Steur (Waterschap Scheldestromen) geeft, n.a.v. de vraag van de heer Minderhoud, aan dat de getallen in de rapportage gebaseerd zijn op Zeeuwse metingen van het Waterschap Scheldestromen. Imidacloprid is afkomstig uit verschillende bronnen die allemaal aangepakt worden. Hij tekent aan dat de monitoring van waterkwaliteit altijd een aantal jaren achter loopt op de werkelijkheid. De gebieden met de meeste knelpunten zijn het eerst aangepakt. Hij licht de betekenis van 'achterstandsgebieden' toe en zal in de volgende rapportage de tekst aanscherpen. V.w.b. de waterkwaliteit in algemene zin geldt dat soms nieuwe normen scherper zijn waardoor sprake lijkt te zijn van slechtere resultaten. Hij licht de systematiek nader toe. Hij beoordeeld de bereikte resultaten als positief. Mevrouw Heerkens (VVD) hecht in algemene zin aan aanscherping van de doelstellingen. In deze rapportage zijn die niet altijd helder.

Tweede termijn

De heer Roozen (50PLUS) informeert of de provincie aanwijzing kan geven aan de uitvoerder waterbeheer qua prioritering van de waterwerken?

De heer Minderhoud (PvZ) vraagt t.a.v. de aanwezigheid gewasbeschermingsstoffen in oppervlaktewateren een nuance op te nemen.

De heer De Reu (GS) zal de rapportage waar mogelijk verbeteren in overleg met het waterschap. De provincie is eindverantwoordelijke voor het regionaal waterbeheer maar niet de baas. De provincie kan in overleg met partijen/waterschap proberen een prioritering aan te brengen. Partijen zijn wel gehouden aan beleidsafspraken.

De heer Steur (Waterschap) licht de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen in wateren toe. De inhoud van de rapportage is bedacht in 2010 bij de start van de eerste planperiode KRW. Bij de nieuwe planperiode zal de rapportage door het waterschap worden aangescherpt op actualiteit, (deel)doelstellingen en voortgangsprestaties.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld.

9. **Conceptverslag commissie Ruimte, Ecologie en Water van 18 maart 2016.**

Conclusie: het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

10. **Toezeggingenlijst (bijgewerkt)**

Hierbij is betrokken: brief GS van 12 april 2016 met rapport 'Varend ontgassen in kaart' CE Delft

De heer Geluk (CDA) informeert naar het uitblijven van het overzicht pijplijnprojecten kustbebouwing. Hij wil het toegezegde overzicht (PS juli 2015) betrekken bij zijn voorbereiding op de kustvisie.

Mevrouw Schönknecht (GS) duidt dat deze toezegging niet zo eenvoudig is te beantwoorden. Er zijn veel partijen met plannen; niet alles is bekend bij de overheid. De projectplannen voorzover nu in aanvraag bij provincie liggen wel op tafel bij de ambtelijke werkgroepen die de kustvisie voorbereiden. Ze kan PS de plannen, voorzover bekend bij provincie inclusief de rapportage van de ZMf vóór de zomer 2016 aanleveren.

De heer Geluk en de overige commissieleden stemmen in met deze aangepaste toezegging.

Conclusie: de commissietoezeggingen nrs. REW-oud 99, Ruimte 23 en 24, PS-toezeggingen nrs. 36 en 40 zijn afgehandeld en worden afgevoerd. De overige nummers blijven staan.

11. **Volgende vergadering:** vrijdag 17 juni 2016, aanvang 9.00 uur.

12. **Sluiting om 11.30 uur.**

Bijlage 1: verdeelsleutel RUD

In deze commissievergadering is de vraag gesteld hoe de verdeling over de verschillende deelnemers was in zowel 2016 als in 2017.

De totale begroting van de RUD was in 2016 € 9.266.963,- en in 2017 € 9.654.081,-.

In de onderstaande tabel is aangegeven welk effect dat heeft op de bijdrage van de verschillende deelnemers. Het aandeel van de verschillende deelnemers in de begroting blijft in grote lijnen gelijk.

Verschillen zitten in de afronding.

Deelnemer	2016	Percentage totale begroting	2017	Percentage totale begroting
Borsele	€ 572.944,-	6,2	€ 584.750,-	6,1
Goes	€ 543.401,-	5,9	€ 559.264,-	5,8
Hulst	€ 411.072,-	4,4	€ 422.701,-	4,4
Kapelle	€ 148.611	1,6	€ 151.830,-	1,6
Middelburg	€ 246.168,-	2,7	€ 250.020,-	2,6
Noord Beveland	€ 181.026,-	2,0	€ 186.391,-	1,9
Reimerswaal	€ 387.459,-	4,2	€ 399.928,-	4,1
Schouwen – Duiveland	€ 330.164,-	3,6	€ 339.411,-	3,5
Sluis	€ 302.421,-	3,3	€ 312.437,-	3,2
Terneuzen	€ 937.018,-	10,1	€ 960.666,-	10,0
Tholen	€ 329.182,-	3,6	€ 341.603,-	3,5
Veere	€ 87.360,-	0,9	€ 89.524,-	0,9
Vlissingen	€ 337.173,-	3,6	€ 340.007,-	3,5
Provincie	€ 4.298.324	46,4	€ 4.554.467,-	47,2
Waterschap Scheldestromen	€ 154.640,-	1,7	€ 161.082,-	1,7
	€ 9.266.963,-	100,0	€ 9.654.081,-	100,0

Bijlage 2: GS-brief aan RUD

Gedeputeerde Staten

bericht op brief van: RUD Zeeland
uw kenmerk: t.a.v. de leden van het Algemeen Bestuur
ons kenmerk: 16003569dg Postbus 35
afdeling: Ruimte 4530 AA TERNEUZEN
bijlage(n):
behandeld door: M.L.M. Dobbelaer Msc. / ing. A. Scherbeijn
doorkiesnummer: (0118) 63 1219/631709
onderwerp: Standpunt PxQ AB vergadering 14 maart 2016
verzonden: 8 MAART 2016 Middelburg, 8 maart 2016

Geachte heer, mevrouw,

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten om de rapportage PxQ, alsmede de voorlopige uitkomsten van het rekenmodel, te bespreken met het Algemeen Bestuur op 14 maart 2016. Voorafgaand aan dit overleg willen wij u middels deze brief informeren over ons standpunt ten aanzien van deze stukken.

Voordat we inhoudelijk verder ingaan op PxQ, willen we de RUD Zeeland en alle anderen die betrokken zijn geweest bij het stand komen van het voorliggende rapport een compliment geven voor het bereikte resultaat tot dusver. Buiten de reguliere werkzaamheden om is het gelukt om constructief samen te werken en vooruitgang in dit dossier te boeken.

Het werk is ons inziens echter nog niet af. De rapportage beschrijft een aantal risico's, onduidelijkheden en openstaande punten. Wij achten het noodzakelijk dat deze zaken in een volgende fase van het project worden uitgewerkt. Dergelijke uitwerking is nodig voordat wij een definitief besluit willen nemen over de datum van invoering en verdere implementatie. Dit betekent dat wij ons op dit moment onthouden van instemming met de PxQ systematiek.

Wij begrijpen dat dit voor een aantal deelnemers een ongemakkelijke situatie oplevert. De voorlopige uitkomsten van het rekenmodel laten immers zien dat de invoering van PxQ zou leiden tot een verlaging van de bijdrage aan de RUD begroting voor een aantal deelnemers. Hier kleven echter wel de nodige risico's aan. Een te snelle invoering van PxQ kan leiden tot een jaarrekening die in negatieve zin voor alle partijen significant afwijkt van de begroting. Het is ons inziens nog onvoldoende duidelijk hoe deze risico's beheerst gaan worden en welke kosten daarmee samengaan. Voor alle duidelijkheid hebben we in deze brief een samenvatting gegeven van de belangrijkste punten.

1. Robuustheid

PxQ is voor de RUD als organisatie een behoorlijke uitdaging en maakt de RUD kwetsbaar. De doorontwikkeling die noodzakelijk is zal deels uit het primaire proces moeten komen. De RUD heeft hier vertrouwen in, maar garanties worden niet gegeven. De kentallen in het rekenmodel van PxQ gaan uit van een taakvolwassen en goed draaiende RUD, terwijl hier in de praktijk nog geen sprake van is. Dit is ook in het rapport vermeldt op pagina 9. De RUD hoopt dit te ondervangen door kritischer te worden in wat ze wel en niet doet. En men hoopt dat het ziekteverzuim op hetzelfde niveau blijft of verder daalt en er efficiency wordt behaald door het perfectioneren van de informatievoorziening. De bestuursrapportage van juli 2015 bevat een volledig overzicht, waarin per organisatieonderdeel is aangegeven welke verbeterpunten er nog zijn. Het mag duidelijk zijn dat er ontwikkelcapaciteit nodig is om deze verbeterpunten door te voeren (personele inzet). Dit is als zodanig ook besproken in de stuurgroep PxQ. Indien hiervoor geen budget beschikbaar komt, kan er niet aan de kwantitatieve opgave worden voldaan en bouwt de RUD een financieel tekort op binnen de PxQ systematiek. Dit

betekent dat de RUD zonder extra ontwikkelcapaciteit waarschijnlijk onvoldoende in staat is om aan de verwachtingen te voldoen. Het kernprobleem is dat dergelijke noodzakelijke capaciteit thans lijkt te ontbreken in de financiële doorrekening van PxQ, zoals deze nu voorligt. Wij achten het noodzakelijk om inzicht te krijgen in deze kosten en de inzet hiervan te betrekken bij de besluitvorming over PxQ.

2. Onzekerheden in relatie tot de kentallen (ramingen per product en frequentie)

De kentallen die in PxQ zijn gebruikt berusten op cijfers van een aantal andere omgevingsdiensten, die vervolgens in overleg waar nodig zijn bijgesteld in de zogeheten subwerkgroepen. Feit is dat de betrouwbaarheid van deze cijfers niet is vast te stellen. Er is gebruik gemaakt van planningscijfers, waarvan onbekend is in hoeverre deze zijn gebaseerd op monitoring en evaluatie. In het proces is gebleken dat interpretatie tussen deelnemers onderling en ook tussen deelnemers en RUD verschilt. Er is vooral discussie geweest over de kentallen voor vergunningverlening. Dat heeft gaandeweg tot een bijstelling naar beneden geleid op een aantal producten, op aandringen van gemeenten. Wij twijfelen of de RUD de vergunningverlening kan realiseren binnen de in PxQ geraamde uren. Wij hebben voor de producten waarop het verschil van inzicht tussen RUD en gemeenten het grootst was doorgerekend welke financiële risico's hierdoor aanwezig zijn. Het resultaat hiervan is weergegeven in onderstaande tabel. Bijvoorbeeld de melding Activiteitenbesluit. Volgens de RUD kost het afhandelen van een melding 8 uur. Dit is landelijk een gangbaar getal, dat ook de andere omgevingsdiensten hanteren die in de benchmark waren betrokken. In PxQ is het aantal echter vastgesteld op 4 uur per melding. Een uitdagend getal en wanneer blijkt in de praktijk dat er gemiddeld 6 uur nodig is, leidt dit tot een extra kostenpost van € 168.000,--, bij 8 uur tot € 337.000,--.

Gelet op de verrekensystematiek die is gekozen in PxQ, waar wij verderop in deze brief nog uitgebreider terugkomen, komt een eventueel tekort voor rekening van alle deelnemers.

	50% meer dan geraamd per jaar	100% meer dan geraamd
Melding Activiteitenbesluit	€ 168.000	€ 337.000
VV IPPC agrarisch	€ 137.000	€ 274.000
VV IPPC Industrieel	€ 100.000	€ 200.000
VV uren VV niet industrieel	€ 316.000	€ 635.000
Totaal	€ 721.000	€ 1.396.000

- VV = vergunningverlening

3. Productieve uren

Ook rond de aanname van het aantal productieve uren (1390 per jaar) is onzekerheid. Het rapport schrijft hierover het volgende: "*De ervaring zal leren of deze aanname reëel is. Mogelijk zal blijken dat indirect productieve zaken, zoals werkoverleggen en benodigde opleidingen toch meer tijd vergen dan nu wordt geraamd*". Om een indruk te krijgen bij het effect van een mogelijk te hoge schatting van het aantal productieve uren hebben wij het effect doorgerekend. Hieruit blijkt dat bij 3% minder productieve uren (=1350 uur op jaarbasis) of 6,5% (=1300 uur op jaarbasis) tot een extra kostenpost zou leiden van respectievelijk € 310.000,-- en € 725.000,-- per jaar. Wij missen in het PxQ rapport de beheersmaatregelen waarmee dit risico zal worden afgedekt. Gezien het grote effect lijkt ons dit essentieel.

4. Overige risico's

Tot slot maakt het rapport nog melding van de volgende risico's met financiële consequenties die nog niet in het rekenmodel zijn verdisconteerd (hiervan kunnen wij op dit moment geen inschatting maken van de risico's):

- Inzet van specialisten is niet meegerekend in de producten.
- Frictiekosten zijn nog niet in kaart gebracht en afspraken over de verrekening ontbreken.
- Waarderingsproces van medewerkers moet nog worden doorlopen.

5. Verrekensystematiek

Gaandeweg het proces is door gemeenten erop aangedrongen om kentallen naar beneden bij te stellen. Voor de producten/categorie bedrijven die onder 2 in de tabel zijn opgenomen is uitvoerig gediscussieerd tussen RUD en de gemeenten. Omwille van de consensus is er vervolgens een bijstelling doorgevoerd. Zoals ook onder punt 2 gemeld, hebben wij twijfels bij deze kentallen, zeker voor de bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn en die vallen onder de categorie IPPC industrieel. In PxQ wordt voor deze categorie uitgegaan van circa 60 uur per bedrijf, terwijl onze beeldvorming is dat 100 uur per bedrijf echt de ondergrens is die nodig is voor adequate vergunningverlening bij deze bedrijven. Een overschrijding van de voorlopige raming PxQ van € 100.000,-- €150.000,-- achter wij hier reëel.

Ongeacht wie het bevoegd gezag is voor deze bedrijven, zullen dergelijke overschrijdingen naar rato volgens de geldende verdeelsleutel worden verdeeld over alle deelnemers. In het rapport is immers deze systematiek voorgesteld. In hoofdstuk 5 is hierover het volgende opgenomen: "...er zal op inrichtingsniveau en/of deelnemersniveau, bij de realisatie van de Zeeuwse kwaliteit enig verschil (plus of min) kunnen ontstaan tussen werkelijke werkzaamheden en de geraamde werkzaamheden. Het voorstel is om deze verschillen niet financieel te verrekenen. De vooraf vastgestelde bijdrage wordt achteraf niet gewijzigd. Wat wel gebeurt, is dat de RUD en de deelnemers periodiek overleg hebben over de realisatie van de Zeeuwse kwaliteit en afspraken maken over het opvangen en oplossen van verschillen tussen raming en uitvoering. Structurele, substantiële afwijkingen worden bestuurlijk geadresseerd in DB en AB" (pag. 24).

Gezien de beperkte ervaring die is opgedaan met PxQ en de negatieve bijstelling van een aantal producten gaandeweg het proces, zouden wij graag willen dat er een alternatief wordt uitgewerkt waarin er in PxQ wordt afgerekend per deelnemer op basis van de geregistreerde uren. Ook zien wij graag een verrekening van de vooraf in rekening gebrachte kosten voor overhead en generieke kosten aan het einde van elk boekjaar. Door de bijstelling op gemeentelijke producten zijn de overheadskosten (inclusief generieke kosten) voor de provincie gestegen met € 252.693,- (verschil tussen PxQ versie DB 14-12-2015 en 15-02-2016, zonder dat er voor de provinciale uren wijzigingen zijn opgetreden).

6. Hogere kosten voor provincie, minder formatie

Zonder compensatie op de overhead laten de voorlopige berekeningen van de RUD zien dat de provinciale bijdrage onder PxQ in 2017 stijgt met 8% ten opzichte van een reguliere begroting. Dit komt neer op een stijging van onze jaarlijkse bijdrage aan de RUD begroting met € 346.254,-. De bijdrage van alle gemeenten samen onder PxQ in 2017 zou licht omlaag gaan, te weten met circa € 75.000,-. Tegelijkertijd zien wij dat het aantal fte op de provinciale taken significant daalt, terwijl de gemeenten juist meer mensen erbij krijgen voor de taken die die RUD voor hen uitvoert. Dit blijkt uit onze eigen analyse, die is opgenomen in onderstaande tabel.

Wij hebben grote moeite met deze ontwikkeling en zien graag dat er in de volgende fase van het project hiervoor door de projectgroep een oplossing wordt aangedragen.

	Formatie bedrijfsplan "schoon door de poort"	Formatie "Samen door de poort"	Formatie start RUD Zeeland	Formatie na de bezuiniging op 1 januari 2015	Formatie na de vorming van PxQ versie 3 februari 2016
Aantal fte provincie	49,0 fte	49,0 fte	49,8 fte	44,0 fte	42,1 fte
Aantal fte gemeenten en waterschap	48,2 fte	41,2 fte	47,7 fte	40,7 fte	46,9 fte
Totaal aantal fte	97,2 fte	90,2 fte	97,5 fte	84,7 fte	89,0 fte

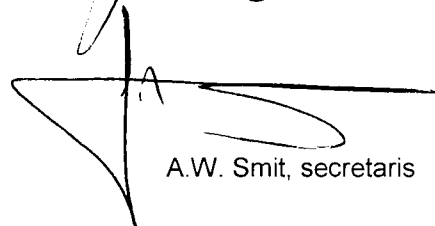
7. Conclusie

Wij zijn van mening dat zonder uitwerking van bovengenoemde zaken het beeld dat voorligt niet compleet is. Ons voorstel is om aan de projectorganisatie de opdracht te geven om bovenstaande zaken eerst verder uit te werken, alvorens een besluit te nemen over het vervolgproces.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris